

کتاب آهنگ SONG BOOK

برای هنرجویان پیانو

۱

گردآوری، تنظیم و اجرا: شهرام خوش صفت

PIANO SONG BOOK 1

کتاب آهنگ برای پیانو

گلچینی از زیباترین آهنگ‌های ایران و جهان برای پیانو

(Primary Level)

GRADE 1 & 2

گردآوری، توضیحات و اجرا: شهرام خوش صفت

عنوان کتاب: گلچینی از زیباترین آهنگ‌های ایران و جهان برای پیانو ۱

گردآوری و اجرا: شهرام خوش صفت

تعداد صفحات: ۱۲۰

صفحه آرایی و طرح روی جلد: مینا یزدی

لیتوگرافی و چاپ: انتشارات شب‌نم دانش

ناظر فنی چاپ: بهزاد مردانی

مرکز پخش: کتاب موسیقی آذر

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

نوبت و سال چاپ: دوم - ۱۳۹۳ - تهران

قیمت به همراه سی دی

شابم: ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۲۰-۲۴-۷

توجه: هر گونه برداشت، کپی و تکثیر این کتاب و فایل‌های صوتی اجرا شده، به هر شکل، ممنوع بوده و فقط با اجازه کتبی از مؤلف مجاز می باشد.

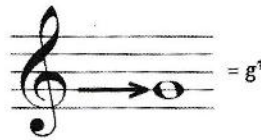
فهرست:

.....۸۶ سوزه ۴۸ به سوی غروب ۲ فهرست
.....۸۷ جان مریم۴۹ Landler ۳ مقدمه
.....۸۹ Edelweiss۵۰ شبی او خواهد آمد! ۷ نکاتی قبل از آغاز نواختن
.....۹۰ La candeur۵۱ My Grandfather's Clock۱۰ چگونه پشت پیانو بنشینیم؟
.....۹۲ شهرزاد۵۳ Can Can۱۲ چگونه از روی نت بخوانیم؟
.....۹۴ گل سنگم۵۴ نیمکت های خالی۱۹ قصیده‌ی شادی، گرم کردن انگشتان
.....۹۶ Autumn leaves ۵۵ ترن۲۱ من می نوازم
.....۹۷ Swan Lake۵۶ عروسک جون۲۲ قایق کاغذی
.....۹۸ Swan River۵۸ Joy to the world۲۳ یک سبد گل برای تو
.....۹۹ گنجشکک اشی مشی ۵۹ Kaiser walzer۲۴ کوچ پرستوها
.....۱۰۰ جمعه ۶۰ Silent Night۲۵ بابانوئل
.....۱۰۲ Henry Purcell۶۱ Little classic waltz۲۶ Jingle bells
..... ۱۰۳ Air in Dm ۶۲ اشک‌ها و لبخندها۲۷ آهنگ آلمانی
.....۱۰۴ امواج دانوب ۶۳ جاده ای به سوی افق۲۸ ایستگاه قدیمی
.....۱۰۶ The Harebell ۶۴ یه گلی سایه چمن۲۹ Allegretto
..... ۱۰۸ نام تو را می نویسم ۶۵ اسمر اسمر۳۰ والس ایرانی
.....۱۰۹ بلال بلال۶۶ گارون گارون۳۱ Are you sleeping?
.....۱۱۱ Rigoletto ۶۷ Papiilon۳۲ ماه تو آسمونه
.....۱۱۳ Minuet in G ۶۸ کار با کلید فا۳۳ I like thee!
.....۱۱۴ Eglantine waltz۶۹ مردان سیاه پوش۳۴ What can I share?
.....۱۱۵ آشنایی با موسیقی جاز ۷۰ دودکش های شهر لندن۳۵ Waltz
..... ۱۱۶ بلوز بنوازیم ۷۱ برای تو می نوازم۳۶ میکی ماوس
..... ۱۱۷ New Orleans ۷۲ باران۳۷ حرکت موازی
..... ۱۱۸ واژه‌نامه ۷۴ دایه دایه۳۸ کار با نت‌های چنگ
 ۷۵ سرود زرتشت۳۹ دو پرنده
 ۷۶ عزیز جون۴۰ You are my true Love!
۷۷ کوچه لره۴۱ Que Sera
۷۸ رشید خان۴۳ آهنگ اسکاتلندی
۷۹ کوهستان۴۴ تنهایی
۸۰ محلی کردی (آخ لیلم)۴۵ بخشی از سمفونی دنیای نو
 ۸۲ دو به دو۴۶ هتل کروکستن
 ۸۳ سلطان قلبها۴۷ Russian nights

چگونه از روی نت بخوانیم و بنوازیم؟

خط موسیقی، از نشانه‌هایی تشکیل شده است که این نشانه‌ها به ما می‌گویند چگونه یک قطعه موسیقی را با ساز خود اجرا کنیم. این نشانه‌ها، تقریباً در تمام سازها و در تمام کشورهای دنیا یکسان هستند، بنابراین اگر بتوانید این خط را یاد بگیرید، مانند این است که یک زبان بین‌المللی را آموخته‌اید. به این ترتیب شما می‌توانید تمام آهنگ‌هایی را که در گوشه و کنار دنیا ساخته شده با تمام جزئیات، مانند آنچه که خود آهنگساز اجرا می‌کرده، بنوازید و یا اگر آهنگی بسازید و نت آن را به دقت بنویسید، تمام موسیقیدانان دنیا می‌توانند آن را تقریباً با همان دقت اجرا کنند. این علائم به شما می‌گویند چه نت‌هایی را بنوازید، چقدر هر نت را بکشید، با چه قدرت و سرعتی آنها را بنوازید، ریتم قطعه را چگونه منتقل کنید و حتی چه مقدار می‌توانید از خودتان در اجرای قطعه، تغییرات ایجاد کنید، مثلاً سرعت یا قدرت چقدر کم و زیاد کنید. بنابراین قبل از اینکه شروع به نواختن کنید، باید با معلم خود، خط نت را فرا بگیرید.

کلید سل: این کلید روی خط دوم نوشته می‌شود و چون از شکل حرف لاتین G گرفته شده به کلید سل معروف است.

از آنجا که این کلید روی خط دوم نوشته می‌شود، خط دوم را به نام خودش یعنی «سل» نامگذاری می‌کند و به همین ترتیب نام بقیه‌ی خطوط مشخص می‌شود:

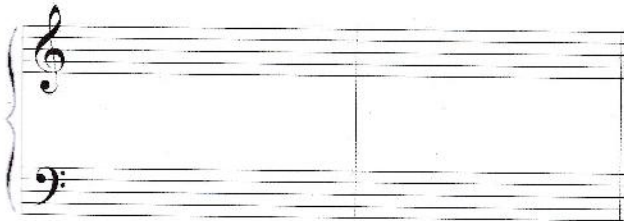

خطوط کمکی (تکمیلی): چنانچه بخوایم نت‌هایی بالاتر (زیرتر) یا پایین‌تر (بالاتر) از شکل بالا را نشان دهیم، مجبوریم از خطوط کمکی یا تکمیلی استفاده کنیم:

اولین نت دو، زیر حامل که دارای یک خط کمکی است، نت دو، وسط نام دارد چون روی سازهایی مانند پیانو، تقریباً در وسط ردیف شستی‌ها قرار گرفته است:

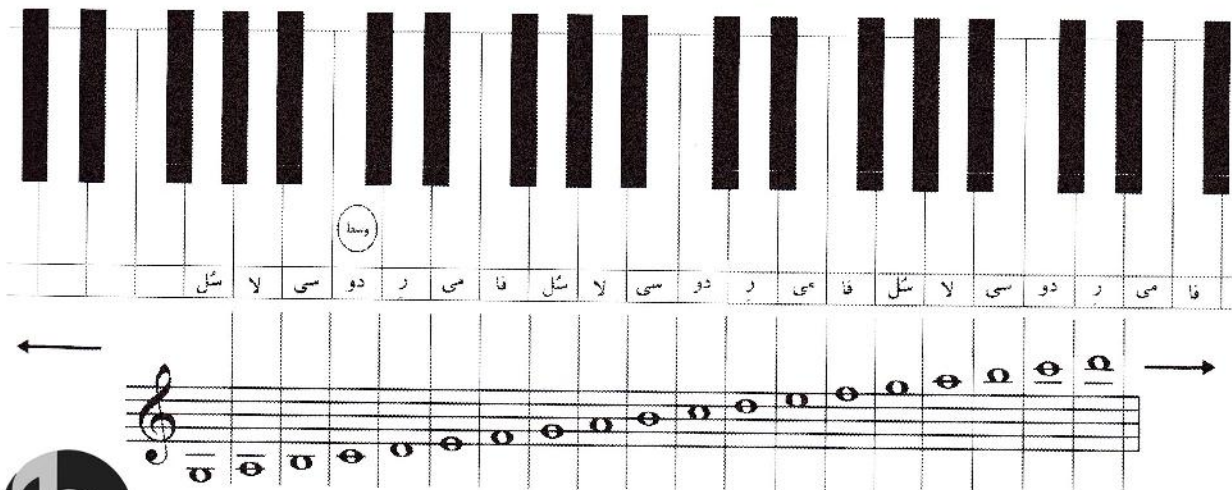
در ساز پیانو، با توجه به اینکه با هر دو دست می‌نوازیم، نیاز به دو حامل روی هم داریم که بالایی برای نشان دادن نُت‌های دست راست و حامل پایینی برای دست چپ استفاده می‌شود. به این حامل دوتایی، حامل دوتایی یا Double Staves گفته می‌شود که کار نُت‌خوانی در پیانو را نسبت به دیگر سازها کمی مشکل‌تر می‌کند.

در اولین آهنگ‌های این کتاب، هر دو حامل بالا و پایین با کلید سل نوشته شده‌اند. اما از آنجا که در پیانو با محدوده‌ی صوتی وسیعی از زیرترین نُت‌ها تا بهترین نُت‌ها سر و کار داریم، مجبوریم برای نشان دادن نُت‌های بم از «کلید فا» نیز استفاده کنیم. به این ترتیب،

در بیشتر مواقع، دست راست با کلید سُل و دست چپ (اگر بخواهد نُت‌های بم‌تر از نُت‌های میانی پیانو را بنوازد) با کلید فا نوشته می‌شود. اگر هر دو دست در محدوده‌ی زیر یا تقریباً بالاتر از دوی وسط قرار گیرند، هر دو حامل دست راست و چپ با کلید سُل نوشته می‌شوند. یک نوازنده باید ابتدا با این موارد آشنایی داشته باشد و حامل کلید سل و فا را کاملاً حفظ کرده باشد، به طوری که بتواند با دیدن هر نُت روی حامل، بلافاصله آن را تشخیص دهد. در مورد کلید فا چند صفحه جلوتر توضیح داده ایم.

خطوط حامل با کلید سُل:

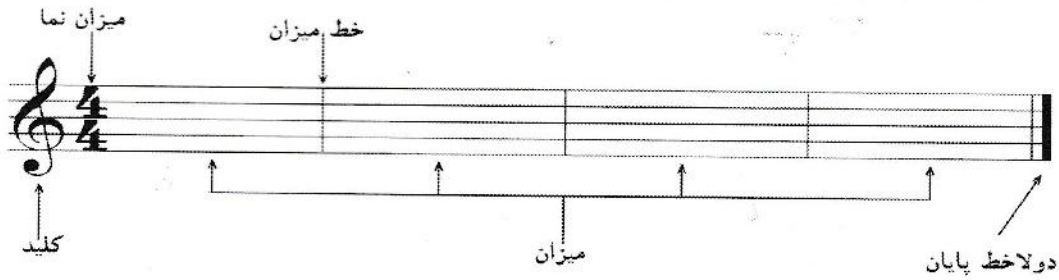

شکل نُت‌ها:

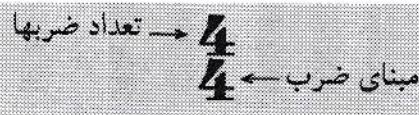
شکل نُت‌ها به ما نشان می‌دهد هر نُت را دقیقاً به چه مدتی بکشیم یا نگه داریم. این نشانه‌ها استاندارد هستند و تقریباً در تمام کشورها به همین شکل به کار می‌روند. به این ترتیب:

	گرد، (فعلاً) برابر با چهار ضرب		۶ ضرب
	سفید، برابر با دو ضرب (نصف گرد)		۳ ضرب
	سیاه، برابر با یک ضرب (نصف سفید)		۱/۵ ضرب
	چنگ، برابر با نیم ضرب (نصف سیاه)		
	دولاچنگ، یک چهارم ضرب (نصف چنگ)		

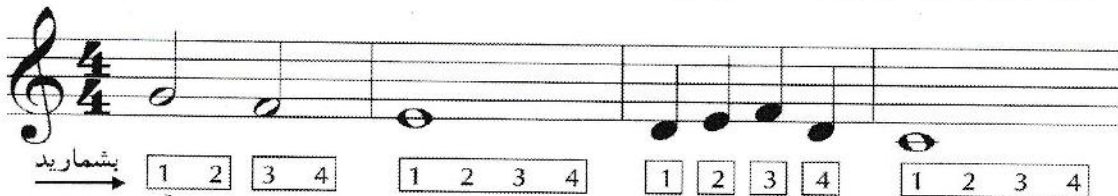
میزان: هر قطعه‌ی موسیقی به بخش‌های کوچکی به نام میزان تقسیم می‌شود. هر میزان تعداد معینی ضرب را در خود جای می‌دهد. این تقسیم بندی‌ها توسط خطوط عمودی به نام خطوط میزان از هم جدا می‌شوند. تعداد و نوع ضرب‌ها در هر میزان توسط دو عدد روی هم، به نام میزان نما مشخص می‌شوند.

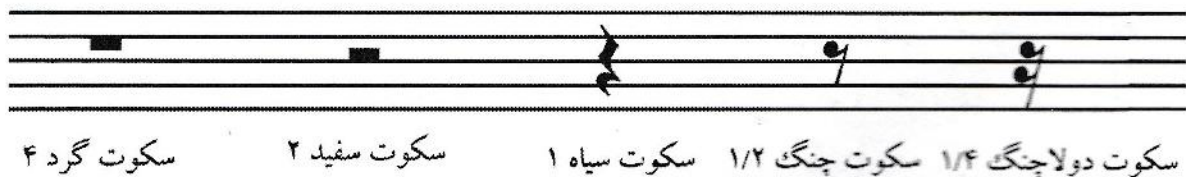
دو خط عمودی نازک و پهن در آخر قطعه، دولاخت پایان نامیده می‌شود و به این معنی است که قطعه پایان یافته است. اعداد موجود در میزان نما، در واقع ریتم یا وزن قطعه را مشخص می‌کنند. معمولاً اولین ضرب در هر میزان کمی قوی‌تر از بقیه‌ی ضرب‌ها حس می‌شود و با تکرار این ضرب‌های قوی و ضعیف، ریتم به وجود می‌آید. عدد بالایی به ما نشان می‌دهد که در هر میزان چند ضرب داریم و عدد پایینی نشان دهنده‌ی مبنای آن ضرب‌هاست:

شکل زیر روش شمردن میزان چهار ضربی را به ما نشان می‌دهد:

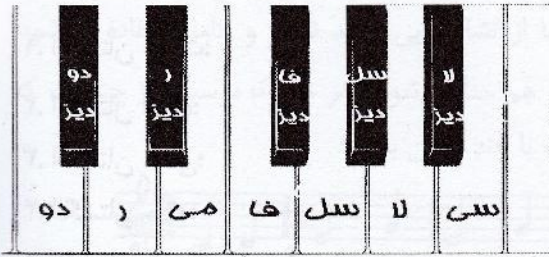

نشانه‌های سکوت: نشانه‌های سکوت به ما می‌گویند که نُتی را ننیم! همانطور که نُت‌ها را با ارزش زمانی هر یک می‌شماریم سکوت‌ها نیز دارای ارزش زمانی هستند و مانند نُت‌ها شمرده می‌شوند. هنگامی که به نشانه‌ی سکوت برمی‌خوریم انگشتان را از سطح شستی‌ها بالا می‌آوریم و طول مدت سکوت را می‌شماریم، سپس ادامه‌ی نُت‌ها را مانند قبل می‌نوازیم. در آهنگ یک سبد گل برای تو «سکوت سیاه» داریم. بنابراین هر جا به نشانه‌ی سکوت سیاه برخوردیم به اندازه‌ی یک ضرب چیزی نمی‌نیم:

• چنانچه در جلوی سکوت نیز نقطه اضافه شود، ارزش زمانی آن یک و نیم برابر می‌شود.

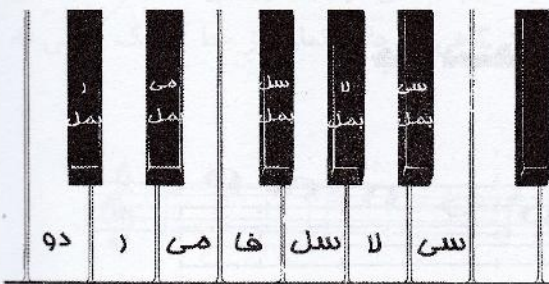
نشانه های تغییر دهنده (دیز#، بملb، بکار#)

نشانه‌ی دیز#، نیم پرده صدای نت را بالا می برد (زیرتر می کند). اگر سمت راست کلید سفیدی، کلید سیاه وجود داشته باشد، آن کلید «دیز» نام دارد. پس می‌توانیم بگوییم دیز یعنی کلید سیاه سمت راست. در مورد نت‌های «سی» و «می» که سمت راست آنها کلید سیاه موجود نیست، نت بعدی دیز خوانده می‌شود:

می دیز = فا سی دیز = دو

نشانه‌ی بملb، نشانه‌ای است که نیم پرده صدای نت را پایین می آورد (بم می کند). اگر سمت چپ کلید سفیدی، کلید سیاه وجود

داشته باشد، آن کلید «بمل» نام دارد. پس می‌توانیم بگوییم بمل یعنی کلید سیاه سمت چپ. در مورد نت‌های «دو» و «فا» که سمت چپ آنها کلید سیاهی وجود ندارد، نت قبلی بمل خوانده می‌شود:

فا بمل = می دو بمل = سی

نشانه‌ی بکار#، نشانه‌ای است که اثر دیز و بمل را از بین می برد. به خاطر

داشته باشید که دیز و بملی که بلافاصله پس از کلید نوشته می‌شوند

نشانه‌های ترکیبی یا سرکلید نام دارند که اثر خود را تا آخر خط حفظ می‌کنند مگر اینکه نشانه بکار آنها را به حالت اول برگرداند. اما دیز و بملی که در وسط قطعه در یک میزان ظاهر می‌شوند، نشانه‌های عَرَضی یا اتفاقی (Accidentals) خوانده می‌شوند که فقط در یک میزان ارزش دارند و در میزان بعدی خود به خود خنثی می‌شوند.

شماره گذاری یا Fingering

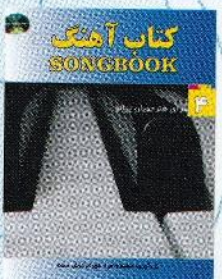
اگر به اولین آهنگ‌ها نگاه کنید می‌بینید شماره‌های کوچکی زیر نت‌ها نوشته شده‌اند. این شماره‌ها، شماره‌های انگشتان دست هستند. دقت کنید که به هیچ وجه از شماره‌هایی به جز آنچه که نوشته شده استفاده نکنید تا دست‌های شما به درست نواختن عادت کند. پس از اجرای چند قطعه، انگشتان شما عادت می‌کنند که در پوزیسیون درست قرار گیرند، یعنی با وجود اینکه ممکن است شماره‌ی انگشتان نوشته نشده باشد، می‌توانید تشخیص دهید که هر نت را با چه انگشتی بزنید. با این وجود، برای اجرای قطعاتی که انگشت گذار نشده‌اند، از معلم خود کمک بگیرید.

کتاب آهنگ ۱ SONGBOOK

SONGBOOKS

کتابی که در پیشگاه شماست، منتخبی از قطعات پیانو، از سبک‌های مختلف برای هنرجویان پیانو می‌باشد. روند آموزش، تقریباً تدریجی و پله به پله است. قطعات، از ژانرهای مختلفی انتخاب و طبقه بندی شده اند. از کلاسیک گرفته تا پاپ و جاز و ایرانی و مدرن و حتی پست مدرن. توضیحاتی که برای برخی از درس‌ها آورده شده خوب ولی ناکافی است. معلم باید موارد تکنیکی را به طور مفصل برای هنرجو شرح دهد. برای اولین بار در این کتابها، به مواردی مانند امپروویزاسیون، آهنگسازی و بداهه نوازی پرداخته شده تا هنرجو بتواند خلاقانه ذهنش را در قالب موسیقی به تصویر بکشد. بنابراین، این کتابها می‌توانند به عنوان یک متد آموزشی نیز برای هنرآموزان عزیز مورد استفاده قرار گیرند. تمامی قطعات به صورت زنده و Real Time در استودیو ضبط شده و دارای کیفیتی مطلوب می‌باشند. همچنین اجرای پیانیست‌های بزرگی همچون «اشکنازی» و «برندل» نیز در فایل‌های صوتی گنجایده شده تا هنرجو یک نمونه‌ی عالی صوتی برای فراگیری مباحث تکنیکی داشته باشد.

شهرام خوش‌صفت

بتهوون
مرکز موسیقی بتهوون شیراز

نشرشیم دانش